

Notitie

Wijkgericht werken

Opgesteld door: Jan Veenstra en Henk Stapper

Versienummer: 5

Datum: 22 april 2008

Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	3
2. Ambitie en uitgangspunten.....	3
2.1. Informatiebijeenkomst.....	3
2.2. Uitgangspunten.....	3
3. Plan van aanpak.....	4
3.1. Beleid van de gemeente.....	4
3.2. Communicatie.....	4
3.2.1. Betrekken bewoners.....	4
3.2.2. Website gemeente Almelo.....	4
3.2.3. Gemeentelijke pagina in huis-aan-huisbladen.....	5
3.2.4. RIS.....	5
3.2.5. Prijs.....	5
3.3. Beleidsthema.....	5
3.4. Uitwerking plan van aanpak.....	6
3.4.1. Korte termijn.....	6
3.4.2. Langere termijn.....	6
3.4.2.1. Overige ambities.....	6
3.4.2.2. Overige doelstellingen.....	7
3.4.2.3. Mogelijke oplossingsrichtingen.....	7
3.4.2.4. Plan van aanpak.....	7
3.5. Communicatie.....	7
Bijlage 1: Verslag informatiebijeenkomst 22 januari 2008.....	8
Bijlage 2: Mogelijke oplossingsrichtingen per ambitie.....	14

1. Aanleiding

- Het uitgangspunt voor het wijkgericht werken in Almelo is om burgers bij initiatieven in de dagelijkse leefomgeving te betrekken. Toch geven burgers en organisaties signalen van onvrede over het beleid van de gemeente:
 - o Plotseling wordt er groei gesnoeid zonder dat de directe omwonenden er iets vanaf weten
 - o Voor wijkfeesten als Sinterklaas etc. is geen geld meer
 - o Tijdens een vergadering van een wijkplatform wordt door de gemeente gezegd dat het probleem bekend is en dat de gemeente binnenkort met een oplossing komt
 - o Er worden speeltoestellen geplaatst waar kinderen nauwelijks gebruik van maken
 - o De gemeente wil zonder overleg speeltoestellen weghalen
 - o Plotseling worden activiteiten uitgevoerd door professionals die eerder door vrijwilligers werden gedaan, met alle kostenconsequenties ervan
- Ook klagen burgers over het gebrek aan communicatie. Niet altijd worden direct betrokkenen geïnformeerd over of betrokken bij ontwikkelingen in de buurt. Ook worden betrokkenen gedurende het wijkgerichte werken niet altijd van de voortgang op de hoogte gehouden
- Niet alle ontwikkelingen/veranderingen in de leefomgeving vallen onder een van de vormen van wijkgericht werken. Dat bleek in de recente discussie over het speelruimtebeleid.

Het lukt in de praktijk dus niet altijd om waar te maken wat is afgesproken.

In het beleid van de gemeente zal nog meer dan tot nu toe de rol van de burger centraal moeten worden gesteld. Wanneer dat gebeurt, is de belangrijkste stap gemaakt.

2. Ambitie en uitgangspunten

De burgers komen centraal te staan wanneer voor alle vormen van wijkgericht werken als belangrijkste ambitie wordt geformuleerd:

“Bewoners nemen de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van de straat, buurt en wijk en lossen de problemen met elkaar op”.

2.1. Informatiebijeenkomst

Op 22-01-2008 is tijdens een informatiebijeenkomst over deze ambitie gesproken.

Voor deze bijeenkomst waren naast ambtenaren en raadsleden van de gemeente Almelo zoveel mogelijk betrokkenen uitgenodigd, zoals: wijkcommissies, leden regiegroepen

Wijkontwikkelingsplannen, leden projectgroepen Almelse wijkaanpak, leden projectgroep(en) Sociale herovering De Riet, winkeliers, woningcorporaties, welzijnswerk, scholen, zorginstellingen, religieuze genootschappen, politie, vrijwilligersorganisaties, belangenorganisaties, etc.

Velen hebben aan de uitnodiging gehoor gegeven.

Tijdens de bijeenkomst is door een aantal betrokkenen aangegeven hoe deze ambitie in de verschillende vormen van wijkgericht werken is meegenomen, wat de ervaring is, voor welke oplossingen is gekozen, welke knelpunten men heeft ervaren en welke verbeterpunten men zag. Het verslag van deze bijeenkomst is als bijlage 1 opgenomen.

Velen onderschreven dat de genoemde ambitie de belangrijkste ambitie is voor een “ideale” aanpak.

2.2. Uitgangspunten

Tijdens de informatiebijeenkomst van 22-01-2008 zijn door de aanwezigen als de belangrijkste uitgangspunten voor het realiseren van deze ambitie genoemd:

- Benader bewoners respectvol, neem ze serieus, luister naar hen
- Betrek bewoners bij ontwikkelingen/veranderingen die van invloed zijn op de leefbaarheid (zoals groen, water, speel- en sportvoorzieningen, infrastructuur, overlast, vandalisme, veiligheid, etc.
- Sluit aan bij wat bewoners als knelpunten/problemen ervaren en kies ook oplossingen die zij voorstellen

- Begin kleinschalig, dicht bij de bewoners
- Koester, stimuleer, steun en waardeer de vrijwilligers die zich inzetten
- Vier het succes
- Niet praten maar doen
- Kom beloften na
- Communiceer goed met de bewoners in alle stadia van het proces
- Zorg voor continuïteit, zowel in ondersteuning (door gemeente en maatschappelijke organisaties) als in beschikbaarheid van financiële middelen
- Zorg voor korte lijnen en één aanspreekpunt voor bewoners
- Monitor afspraken, handhaaf overtredingen, spreek bewoners erop aan en zorg voor mediation
- Zorg voor een goede samenwerking tussen alle betrokken instanties
- Maak zoveel mogelijk gebruik van bestaande voorzieningen.

3. Plan van aanpak

Op korte termijn is het van belang dat de burger in het beleid van de gemeente nog meer centraal komt te staan. De volgende aspecten zouden in een plan van aanpak aan de orde kunnen komen

3.1. *Beleid van de gemeente*

Dat is het geval wanneer de ambitie *“Bewoners nemen de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van de straat, buurt en wijk en lossen de problemen met elkaar op”* en de in punt 2.2. genoemde uitgangspunten in het beleid en de aanpak leidend worden.

Dit vraagt de nodige inspanning van alle niveaus in de organisatie.

3.2. *Communicatie*

Daarnaast moet ervoor worden gezorgd dat het wijkgericht werken voortdurend onder de aandacht van burgers en maatschappelijke organisaties wordt gebracht. Burgers moeten bij ontwikkelingen worden betrokken en in de gelegenheid worden gesteld om zelf voorstellen te doen en/of verbeteringen aan te dragen.

3.2.1. *Betrekken bewoners*

Essentieel is dat bewoners betrokken worden bij **alle** ontwikkelingen/veranderingen die van invloed zijn op de leefbaarheid in hun buurt/straat/wijk. Het gaat daarbij om veranderingen/ontwikkelingen op het gebied van groen, water, speel- en sportvoorzieningen, infrastructuur, overlast, vandalisme, veiligheid, etc.

Belangrijke veranderingen/ontwikkelingen

Voor belangrijke veranderingen/ontwikkelingen worden bijeenkomsten belegd om hierover met direct betrokken bewoners te spreken. Daarbij zijn de voorstellen/ideeën van de bewoners leidend zijn. De rol van de professionals is vooral om bewoners de voor- en nadelen van hun keus/idee en de financiële consequenties te laten zien. Na de beslissing moeten de betrokken bewoners regelmatig geïnformeerd worden over de voortgang van de uitvoering.

Overige onderwerpen

Over niet belangrijke veranderingen/ontwikkelingen in hun straat/buurt of wijk moeten de direct betrokken bewoners **altijd** vooraf schriftelijk (met argumenten) worden geïnformeerd en in de gelegenheid worden gesteld om te reageren. Wanneer een aanzienlijk percentage van de bewoners heeft gereageerd wordt het alsnog als een belangrijk onderwerp gezien en als zodanig behandeld (zie vorige punt).

3.2.2. *Website gemeente Almelo*

Op de website van de gemeente Almelo worden burgers en maatschappelijke organisaties in de gelegenheid gesteld om opmerkingen en voorstellen voor verbetering door te geven en om met elkaar in discussie te gaan. Succesverhalen worden via de website gecommuniceerd.

Daarbij zou de volgende invulling gekozen kunnen worden:

- Er komt op de website een apart item "wijkgericht werken"
- Op de website wordt vermeld wat Almelo met het wijkgericht werken wil bereiken, n.l. *"Bewoners nemen de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in hun straat, buurt en wijk en lossen problemen met elkaar op"*.
- Op de website kunnen burgers, maatschappelijke organisaties, etc.
 - o Bijeenkomsten, initiatieven en succesverhalen melden
 - o Opmerkingen en voorstellen voor verbeteringen doorgeven
 - o Via een forum met elkaar in discussie gaan.
- Wekelijks wordt aan één van de initiatieven/succesverhalen of een voorstel voor verbetering op de website extra aandacht gegeven. Hierdoor blijft de website actueel. Binnen de gemeente wordt iemand aangesteld die hiervoor verantwoordelijk is.
- Op opmerkingen/voorstellen voor verbeteringen wordt binnen 5 werkdagen een eerste reactie gegeven. Dit wordt ook (automatisch) naar de "melder" teruggekoppeld, met de termijn waarop hij/zij een verdere reactie mag verwachten. Binnen de gemeente wordt iemand aangesteld die verantwoordelijk is voor het nakomen van deze termijn en het bewaken van de verdere voortgang.

3.2.3. Gemeentelijke pagina in huis-aan-huisbladen

Op de wekelijkse gemeentelijke pagina in de huis-aan-huisbladen in Almelo wordt wijkgericht werken als apart punt opgenomen en worden succesverhalen gecommuniceerd.

Daarbij zou de volgende invulling gekozen kunnen worden:

- Standaard wordt vermeld wat Almelo met het wijkgericht werken wil bereiken, n.l. *"Bewoners nemen de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in hun straat, buurt en wijk en lossen problemen met elkaar op"*
- Ook wordt aangegeven hoe burgers, maatschappelijke organisaties, etc. bijeenkomsten, initiatieven, succesverhalen, opmerkingen en voorstellen voor verbeteringen kunnen doorgeven en hoe zij via een forum met elkaar in discussie kunnen gaan.
- Wekelijks wordt het initiatief/succesverhaal of voorstel voor verbetering opgenomen dat in de week ervoor op de website van de gemeente Almelo extra aandacht heeft gekregen. Hierdoor blijven burgers/organisaties/etc. van ontwikkelingen op de hoogte. Binnen de gemeente wordt iemand aangesteld die hiervoor verantwoordelijk is.

3.2.4. RIS

Op RIS komt een aparte link naar het item "wijkgericht werken" op de website van de gemeente Almelo, zodat raadsleden gestimuleerd worden om de ontwikkelingen te volgen.

3.2.5. Prijs

De gemeenteraad reikt jaarlijks een prijs uit voor het initiatief dat het meest heeft bijgedragen aan de realisatie van het thema *"Bewoners nemen de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in hun straat, buurt en wijk en lossen problemen met elkaar op"*. De gemeenteraad benoemt daarvoor een jury en stelt hiervoor beoordelingscriteria op.

3.3. Beleidsthema

De raad heeft besloten om te gaan werken met beleidsthema's.

Een van de thema's is: "De wijkbewoner centraal". In dit thema klinkt de door ons geformuleerde ambitie duidelijk door.

Afgesproken is dat dit beleidsthema wordt uitgewerkt in de maanden september en oktober 2008.

We stellen voor om deze notitie daarbij te betrekken.

In de uitwerking van het beleidsthema is een informatiebijeenkomst van de raad voorzien. Naar onze mening moeten voor deze bijeenkomst iedereen worden uitgenodigd die ook voor de bijeenkomst van 22-01-2008 was uitgenodigd c.q. die de presentielijst heeft ondertekend.

3.4. Uitwerking plan van aanpak

Naar onze mening is het aan te bevelen om in het beleidsthema onderscheid te maken in de aanpak op korte en op de langere termijn.

Op korte termijn moet worden aangegeven hoe de ambitie *“Bewoners nemen de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in hun straat, buurt en wijk en lossen problemen met elkaar op”* wordt geïmplementeerd.

Wanneer bekend is wat het effect hiervan is op de verschillende vormen van wijkgericht werken kan een aanpak voor langere termijn worden geformuleerd.

3.4.1. Korte termijn

In het plan van aanpak voor de korte termijn moet worden aangegeven:

- Wat het centraal stellen van de geformuleerde ambitie betekent voor het beleid van de gemeente en voor verschillende vormen van wijkgericht werken
- Wanneer in welke buurt/straat/wijk met welke vorm van wijkgericht werken wordt gestart en de verwachte doorlooptijd
- Welke concrete doelen bereikt moeten worden
- Hoe de realisatie van de doelen wordt bepaald, dus van welke indicatoren wordt uitgegaan
- Welke oplossingsrichtingen worden voorgesteld en waarom
- Welke middelen nodig zijn om het plan te realiseren
- Hoe de communicatie met de burgers wordt geregeld op straat/wijk/buurniveau, zowel rechtstreeks als via de website van de gemeente Almelo en via de gemeentelijke pagina in de huis aan huisbladen
- Hoe op klachten wordt gereageerd
- Hoe de uitvoering wordt bewaakt
- Hoe de voortgang wordt gerapporteerd
- Wie waarvoor verantwoordelijk is.

We stellen voor om de ambities en doelstellingen voor alle wijken hetzelfde te houden. Maar de hoogte van de doelstelling en de wenselijke oplossingsrichtingen kunnen per buurt/wijk verschillen.

3.4.2. Langere termijn

Uiteindelijk zal moeten worden uitgewerkt wat voor Almelo de “ideale” vorm van wijkgericht werken is. Dat is naar onze mening pas mogelijk wanneer bekend is:

- Wat het voor effect heeft gehad dat in alle vormen van wijkgericht werken de ambitie: *“Bewoners nemen de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van de straat, buurt en wijk en lossen de problemen met elkaar op”* leidend is gemaakt
- Wat de resultaten zijn van de (vernieuwde) Almelose Wijkaanpak
- Wat de resultaten zijn van de uitvoering van het rapport van de Rekenkamercommissie Almelo *“De wijk ontwikkeld?”*
- Wat de resultaten zijn van de Sociale Herovering De Riet.

In de aanpak voor de langere termijn moeten voor de wijkaanpak nog andere ambities met doelstellingen en indicatoren en mogelijke oplossingsrichtingen geformuleerd worden, naast de ambitie *“bewoners nemen de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van de straat, buurt en wijk en lossen de problemen met elkaar op”*.

3.4.2.1. Overige ambities

Andere ambities zouden kunnen zijn:

1. Bewoners voelen zich op elkaar betrokken, hebben aandacht voor elkaar en ondersteunen/helpen elkaar
2. Iedereen is maatschappelijk actief
3. Iedereen kan net zo lang in de wijk wonen als men wil
4. Iedereen kan zich in de wijk ontspannen/vermaken.

3.4.2.2. Overige doelstellingen

Per ambitie zullen ook concrete doelstellingen geformuleerd moet worden.

3.4.2.3. Mogelijke oplossingsrichtingen

Per ambitie moeten ook mogelijke oplossingsrichtingen ontwikkeld worden. Op bijlage 2 is daarvoor een voorzet gegeven.

3.4.2.4. Plan van aanpak

In het plan van aanpak voor de langere termijn moet worden aangegeven:

- Welke concrete doelen per ambitie bereikt moeten worden
- Hoe de realisatie van de doelen wordt bepaald, dus van welke indicatoren wordt uitgegaan
- Welke oplossingsrichtingen worden voorgesteld en waarom
- Hoe de verantwoordelijkheden en vertegenwoordiging van bewoners is geregeld
- Wie waarvoor verantwoordelijk is
- Welke middelen nodig zijn om het plan te realiseren
- Hoe de communicatie met/terugkoppeling naar de burgers wordt geregeld op straat/wijk/buurniveau, zowel rechtstreeks als via de website van de gemeente Almelo en via de gemeentelijke pagina in de huis aan huisbladen
- Hoe op klachten wordt gereageerd
- Hoe de uitvoering wordt bewaakt
- Hoe de voortgang wordt gerapporteerd.

3.4.2.5. Verbijzondering per wijk

Uiteindelijk moet er voor elke wijk een eigen plan van aanpak komen, op basis van een sterkte/zwakte analyse. We stellen voor om de ambities en doelstellingen voor alle wijken hetzelfde te houden. Maar de hoogte van de doelstelling en de wenselijke oplossingsrichtingen kunnen per buurt/wijk verschillen.

3.5. Communicatie

De uitkomst van het beleidsthema, zowel voor de korte als de langere termijn, moet breed worden gecommuniceerd.

Daarnaast zal de gemeente moeten bewaken dat de gemeenteraad, wijk- en buurtverenigingen etc. en de bevolking daarna ook periodiek over de voortgang van de uitvoering en over de resultaten worden gerapporteerd.

Verslag informatieavond 22-01-08 over de “ideale” wijkaanpak

1. Inbreng van betrokkenen

De gehouden toespraken zijn als bijlage toegevoegd (voor zover ze digitaal beschikbaar zijn gesteld).

Betrokkenen hebben de volgende ervaringen en verbetervoorstellen naar voren gebracht:

1.1. Jaap van Selm m.b.t. wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek

1.1.1. Ervaringen

- Bij opstellen deden veel wijkbewoners enthousiast mee
- Gaandeweg zijn bewoners steeds meer uit beeld geraakt
- Bij uitvoering betrokken ambtenaren waren veelal onbekend met de wijk
- Rapport Rekenkamercommissie “De wijk ontwikkeld?” sluit hierbij aan
- Voor begeleiden van het oplossen van problemen is een mediator voorgesteld, maar door gebrek aan middelen is dit niet door gegaan
- Er zijn nog veel leefbaarheidproblemen. Steeds meer bewoners ergeren zich eraan, maar er is angst om elkaar daarop aan te spreken

1.1.2. Verbeterpunten

- De gemeente zou de wijkbewoners veel meer moeten betrekken bij de uitvoering van plannen, bijvoorbeeld de plaats van het nieuwe wijkcentrum in de Ossenkoppelerhoek,
- De gemeente zou kunnen stimuleren elkaar op verantwoordelijkheid voor de wijkbelangen aan te spreken.
- Wijkbewoners, die hun verantwoordelijkheid nemen, moeten zich gesteund weten door de gemeente.
- De gemeente zou de wijkbewoners veel meer moeten betrekken bij de uitvoering van plannen, bijvoorbeeld de plaats van het nieuwe wijkcentrum in de Ossenkoppelerhoek,
- De gemeenteraad zou er royaal geld voor beschikbaar moeten stellen.
- Er is een veelzijdige functionaris nodig, die de functie van mediator, bemiddelaar, ombudsman/vrouw en opbouwwerker in zich verenigt. Hij moet:
 - Dagelijks direct aanspreekbaar zijn.
 - Een coördinerende verantwoordelijkheid moeten hebben direct onder de wethouder.
 - Een commissie, bestaande uit mondige wijkbewoners, om zich heen hebben. Het Wijkplatform Ossenkoppelerhoek is een prachtig podium om verantwoording af te leggen en vragen te behandelen.

1.2. Claudia Damhuis m.b.t. Almelose wijkaanpak in West-Sluitersveldlanden

1.2.1. Ervaringen

- Van aanspreken op verantwoordelijkheid is nog geen sprake
- Door stopzetten van geld voor buurtwerkers stopten ook de activiteiten

1.2.2. Verbeterpunten

- Goede mix van alle sociale geledingen en van huizen
- Gemakkelijk uitvoerbare en kortstondige projecten kiezen met aandacht voor leefbaarheid
- Door beperkt aantal vrijwilligers is coördinatie door gemeente en ondersteuning door buurtwerk essentieel
- Honoreer in ieder geval 1 voorstel van de bewoners. Neem bewoners serieus.

1.3. Gert van Maanen, m.b.t. rol politie in Sociale Herovering De Riet

1.3.1. Ervaringen

- Samenwerken van alle organisaties/netwerkpartners essentieel
- Sterke regierol gemeente noodzakelijk. Rol stadsdeelcoördinator bepalend.
- Preventie belangrijk.
- Bij bewoners weinig vertrouwen in gemeente.

1.3.2. Verbeterpunten

- Bewoners belangrijk maken
- Geef bewoners verantwoordelijkheid bij de uitvoering
- Sluit aan bij wat bewoners als knelpunten/problemen ervaren.
- Denk ook aan veiligheid
- Zorg voor continuïteit
- Geen beloften en mistige verhalen
- Beloften nakomen
- Gerealiseerde aspecten en resultaten terug koppelen naar bewoners
- Vraag wat bewoners ervan vinden
- Intensieve samenwerking tussen alle partijen
- Handhaven bij overtreden afspraken

1.4. Peter van der Hout, m.b.t. de rol van woningcorporaties

1.4.1. Ervaringen

- Er is geen algemene aanpak. Elke wijk is uniek en vraagt een eigen aanpak
- Woningcorporaties hebben ook verantwoordelijkheid voor woonomgeving.

1.4.2. Verbeterpunten

- Respect voor elkaar, luisteren en concrete middelen bieden
- Kies voor concrete en haalbare doelen
- Overwinningen moet je vieren
- Gemeente is regisseur en wordt ondersteund door diverse organisaties
- Geef bewoners de ruimte voor realisatie van hun oplossingen
- Dit vereist bijstelling van houding van gemeente en woningcorporaties
- Denken in korte perioden, benoemen verwachte resultaten
- Corporaties moeten breed leren denken
- Maatschappelijke partners in de wijk moeten elkaar verstaan, waarderen en samenwerken
- Een wijkteam moet herkenbaar zijn in de wijk en aanspreekpunt zijn
- Wees duidelijk in het aangeven wat mogelijk is en hoe je dat wilt ondersteunen
- Niet te ingewikkeld maken, vooral doen en resultaten bereiken.

1.5. Theo Schouten, m.b.t. eigen visie en ervaringen

1.5.1. Ervaringen

- Ambitie begint van onderop
- Niet bij 0 beginnen, maar gebruik maken van Almelose wijkaanpak
- Door bezuinigingen zijn buurtwerkers vervallen. Daarmee viel noodzakelijke ondersteuning van bewoners weg
- Per 1-2-08 per stadsdeel wijkondersteuner actief vanuit Scoop
- Daardoor nieuwe start.

1.5.2. Verbeterpunten

- Aanpak kan niet zonder bewoners
- Er is maatwerk nodig
- Zorg voor kleinschaligheid

- Maak een planning voor alle stadsdelen.

2. Reacties vanuit de zaal

Vanuit de zaal zijn de volgende opmerkingen gemaakt c.q. reacties gekomen:

2.1. *Wat is nodig dat bewoners de verantwoordelijkheid nemen voor de leefbaarheid*

- Geld.
- Dat de gemeente ook echt naar de bewoners luistert, klachten serieus neemt en oppakt.
- Mensen (ook kinderen) bij elkaar brengen.
- Vrijwilligers koesteren en stimuleren.
- Continuïteit.
- De parkcommissie voor het Schelhorstpark is gestopt, omdat gemeente onvoldoende meewerkte. Plotseling was er met de jaarwisseling weer een speciale activiteit voor jongeren. Maar is zo'n dure activiteit wel optimaal?
- Goed communiceren met bewoners. Wijkkrant vergroot de betrokkenheid. (Subsidie voor) wijkkranten essentieel. Niet alleen een digitale wijkkrant, omdat niet iedereen een internetverbinding heeft c.q. daarmee kan omgaan.
- Laagdrempelig informatiepunt per wijk, bemand door bewoners/vrijwilligers uit de wijk.
- Analyseer waar problemen vandaan komen. Overlast bij bron aanpakken. Dit vereist dat klachten gemeld worden en aangepakt.
- Huiskamerprojecten starten die voor iedereen bereikbaar en te vinden zijn.
- Doorzetten en aanpakken.
- Goede ondersteuning door buurtwerk.
- Bezoek mensen thuis.
- Zorgen dat stadsdeelcoördinatoren voldoende tijd hebben. Geen te grote regio's.
- In Aalderinkshoek is veel door bewoners gedaan. Maar ondersteuning viel steeds weg. Naar de wijkcommissie werd niet geluisterd, terwijl die door de bewoners is gekozen. Er moet absoluut continuïteit zijn in de ondersteuning.
- Ook de maatschappelijke organisaties moeten als partners hun verantwoordelijkheid nemen. Betrek woningcorporaties erbij. Zorg voor goede samenwerking met alle organisaties. Betrek ook de kerken erbij.
- In sommige wijken is er sprake van een grote doorstroming van bewoners. Probeer mensen langer in de wijk te houden.
- De wijkwerkers moeten terug in de wijken. De wijkondersteuners moeten dit werk weer oppakken.
- Maak gebruik van bestaande voorzieningen. Waarom WSP op Hedemanterrein niet in de Trefhoek Sluitersveld?

2.2. *Hoe organiseer je bewoners problemen?*

- Haal mensen bij elkaar in bv. tentgesprekken. Contacten werken als een olievlek.
- Veel culturen bemoeilijkt contacten.
- Ga met respect met elkaar om. Luister ook serieus naar bewoners, anders haken ze snel af.
- Houdt het kleinschalig.
- Begin met concreet punt dat veel bewoners interesseert, bv. speeltoestellen
- Zorg voor veel meer bewonersgroepen. Start per 5 straten een buurtvereniging.
- Betrek woningcorporaties erbij, laat corporatie initiator zijn.
- Organiseer zaken dicht bij bewoners. Dus op wijkniveau en niet op stadsdeelniveau.
- Ga na wat er is. Start geen nieuwe groep.
- Zorg voor continuïteit. Vrijwilligers die afhaken krijg je moeilijk terug. Koester vrijwilligers.
- Zorg ook voor continuïteit in het geld. Zeker voor projecten die door bewoners worden gewaardeerd (als vb. werd genoemd dat er eerst geld was voor een aantal grote kerstbomen en nu niet meer).

Bijlage

Inbreng van sprekers op informatieavond 22-01-2008 over de “ideale”wijkenaanpak

1. Inbreng Jaap van Selm

De Wijkaanpak: mede een verantwoordelijkheid van de burgers.

Jan Veenstra (ChristenUnie) en Henk Stapper (PvdA) vinden dat een goede wijkaanpak staat of valt met de mate waarin bewoners zich verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid van de straat. Men moet elkaar daarop durven aanspreken.

Bij het opstellen van het Wijkontwikkelingsplan Ossenkoppelerhoek deden veel mensen uit de Ossenkoppelerhoek enthousiast mee. Dat plan werd vastgesteld in 2002: een mooi dik boek met plannen en namen van ambtenaren die verantwoordelijk waren voor de uitvoering. De partners (Woningcorporaties, politie, waterschap, gezondheidszorg, ondernemers, projectontwikkelaars, scholen en nog anderen), prioriteiten en data van gereedkomen staan er in. “Geen eindpunt maar een begin” stond er boven de inleiding.

Er werd een regiegroep ingesteld om de uitvoering te volgen. Maar gaandeweg zijn we als Ossenkoppelerhoekers steeds meer buiten beeld geraakt. Regelmatig krijgen we rapportages over de voortgang van de WOP-onderdelen, Maar veel van de ambtenaren, die wat zouden moeten doen zijn onbekend in onze wijk. We willen er veel meer bij betrokken zijn. Het staat allemaal beschreven in het rapport van de Rekenkamercommissie “De wijk ontwikkeld”?

Bij betrokkenheid hoort verantwoordelijkheid. Stapper en Veenstra zien dat m.i. goed. Zowel bij het opstellen van het wijkontwikkelingsplan als in de bijeenkomsten van de regiegroep hebben we nogal eens gepleit voor het project buurtbemiddeling. De bedoeling daarvan was precies wat Veenstra en Stapper nu voorstellen: elkaar aanspreken op ongewenst gedrag en betrokkenheid bij de wijkproblemen bevorderen. Daartoe zouden de bewoners moeten worden aangespoord. Elkaar aanspreken is niet gemakkelijk: daar is rust, geduld, wijsheid/verstand en begrip voor nodig. En omdat te voorzien is dat daaruit toch wel eens problemen zullen ontstaan is een mediator/bemiddelaar nodig. In Nederland zijn daar verschillende goede voorbeelden van. Vanwege ontbreken van financiële middelen is men er nooit aan begonnen.

De tijd is voortschreden en steeds meer mensen ergeren zich aan onbehoorlijk gedrag. De onlangs op gang gekomen landelijke actie “Benoemen en Bouwen” is daarvoor een bewijs. Maar ook dichterbij huis: onlangs liet Jan Pleijhuis in een bijeenkomst van ons Wijkplatform zien wat er nog beter kan in onze wijk. Daarop kwam een reeks klachten over hinder door te snel rijden, zwerfvuil dumpen, in een éénrichtingverkeerstraat hardnekkig tegen de rijrichting in blijven rijden en vernielen van nuttige overheidseigendommen als speeltoestellen en afvalbakken. 't Zijn maar een paar voorbeelden. Toen werd voorgesteld dat bewoners er wat van zeggen als ze het zien gebeuren (zich verantwoordelijk voelen) kwam er een reactie dat men daar uit veiligheidsoverwegingen niet aan begon. En uit de algemene instemming bleek wel dat we onze verantwoordelijkheid niet durven nemen.

Wat zou er moeten gebeuren:

1. de gemeente zou de wijkbewoners veel meer moeten betrekken bij de uitvoering van plannen, bijvoorbeeld de plaats van het nieuwe wijkcentrum in de Ossenkoppelerhoek,
2. de gemeente zou kunnen stimuleren elkaar op verantwoordelijkheid voor de wijkbelangen aan te spreken.
3. wijkbewoners, die hun verantwoordelijkheid nemen, moeten zich gesteund weten door de gemeente.
4. Er is een veelzijdige functionaris nodig, die de functie van mediator, bemiddelaar, ombudsman/vrouw en opbouwwerker in zich verenigt. Hij moet een wijkservicepunt zijn en dagelijks direct aanspreekbaar. Hij moet ook burgers benaderen die onvoldoende hun verantwoordelijkheid nemen. Hij zou bovendien een coördinerende verantwoordelijkheid moeten hebben direct onder de wethouder. En om zich heen een commissie, bestaande uit mondige wijkbewoners. Het

Wijkplatform Ossenkoppelerhoek is een prachtig podium om verantwoording af te leggen en vragen te behandelen.

5. De gemeenteraad zou er royaal geld voor beschikbaar moeten stellen.

Duidelijk is dat zo'n voorstel gemakkelijk een discussie-spielbal kan worden. Maar een goede wethouder kan dat voorkomen. De gemeenteraad dient daartoe de middelen te verschaffen en de wethouder opbouwend kritisch te volgen.

Wij, burgers, moeten meer verantwoordelijkheid op ons nemen. Maar daarbij wel onze plaats weten en bijvoorbeeld niet zelf politieagent spelen. Of ons het etiket "verbeteraar van de wijk" opplakken. Als we dit allemaal goed in het oog houden is het voorstel Veenstra/Stapper m.i. het proberen waard!

Of de ambitieuze visie "**iedereen woont met plezier in Almelo**" werkelijkheid kan worden blijft natuurlijk de vraag. Maar laten we er in ieder geval naar streven!

2. Inbreng Claudia Damhuis

De doelstelling iedereen woont met plezier in Almelo

Is ook de doelstelling van de meeste wijkbewoners van West Sluitersveldlanden waar men in eerste instantie gestart is met de Werkgroepen veiligheid, gezellige buurt en spelen

De daarop volgende ambitie "bewoners voelen zich verantwoordelijk Voor de leefbaarheid in de straat, buurt en wijk durven elkaar daarop Aan te spreken" is nog lang geen feit blijkt uit onze ervaring maar vinden wij uiteraard wel een zeer positieve ambitie.

Ervaringen

Op de vraag hoe wij het project wijkaanpak in de West Sluitersveldlanden hebben ervaren, kunnen we heel kort zijn; teleurstellend. Dit had ondermeer te maken met abrupte stopzetting van de budgetten met als direct gevolg het terugtrekken van de ons begeleidende buurtwerker.

Wat zou volgens ons op het punt van verantwoordelijkheid de ideale wijkaanpak zijn?

Volgens ons is het heel belangrijk dat je als gemeente zorg draagt voor spreiding van verschillende groepen bewoners. We doelen dan op een mix van alle sociale geledingen in de wijk. Dit bevordert ondermeer de door de gemeente zo gewenste zelfredzaamheid van de bewoners, en de leefbaarheid in de wijk/buurt.

Als de gemeente bewoners betreft bij de plannen is het verstandig om naast continue zorg zorgdragen voor leefbaarheid dit voor kortstondig en makkelijk uitvoerbare projecten te doen.

Want onze ervaring is dat het buurtwerk altijd door een handjevol vrijwilligers wordt gedragen. Als de gemeentelijke overheid geen coördinerende rol speelt en geen buurtwerker opzet, haken bewoners heel snel af.

Als je buurtbewoners verantwoordelijkheden geeft en je laat ze ideeën aandragen honoreer er dan bijvoorbeeld wel minimaal 1. Dit was namelijk ook een heel essentiële reden waarom alle bewoners afhaakten. Verantwoordelijkheid is ook bewoners serieus nemen!

De wensen van de vrijwilligers die op de West Sluitersveldlanden hebben deelgenomen aan de drie werkgroepen veiligheid, spelen en gezellige buurt zijn op een tweetal punten na (uit de werkgroep gezellige buurt dus niet gehonoreerd).

Wij wensen u veel succes bij het ontwikkelen van de wijkaanpak en hopen dat u deze suggesties meeneemt in uw overwegingen.

3. Inbreng Peter van der Hout

Perspectief vanuit twee corporaties: STJA en BW

Investeren in de wijken van Almelo is van groot belang om te voorkomen dat aandacht alleen uit gaat naar nieuwbouwplannen of herziening van de binnenstad.

Corporaties richten zich steeds meer op het integraal beheren van de wijken. Immers, het is de woonomgeving die maakt of onze huurder zich prettig voelt in en met de gehuurde woning. Onze verantwoordelijkheid gaat daarmee dus ook duidelijk uit naar de omgeving van onze woningen. Naast stenen gaat het om mensen, hoe zij zich voelen en opstellen in en rond hun huis.

De wijkaanpak bestaat niet! Geen wijk is hetzelfde. Elke wijk is uniek en die variatie moet je koesteren.

Wel kun je leren van andere projecten. Binnen en buiten Almelo. Wat daarbij opvalt is:

- **Ruimte en zeggenschap** geven aan mensen voor het invullen van hun eigen woonomgeving; Daarbij hoort: respect naar elkaar, luisteren en concrete middelen bieden. Als ook het kiezen voor haalbare en concrete doelen. Overwinningen moet je vieren! Organiseer weer de trots voor de eigen wijk of buurt!
- **Het nemen van regie**: in mijn ogen is de gemeente de regisseur. Per situatie zijn meerdere partijen, waaronder corporaties, die als partner kunnen inschuiven om hun deelbijdrage te leveren.
- **Niet voorschrijven, maar faciliteren**; zorgen dat bewoners zelf de ruimte krijgen voor hun oplossingen. Partijen als gemeente en corporaties moeten dat proces ondersteunen en middelen aanbieden. Bewoners moeten zelf verantwoordelijkheid ervaren en willen/kunnen dragen voor hun woonomgeving. Dit vraagt ook bij “professionele” partijen een bijstelling van houding.
- **Overzichtelijke tijdshorizon**: denken in korte perioden, benoemen van de resultaten. Concrete stappen en concrete resultaten. Aanpak en verwachtingen niet te ingewikkeld maken.
- **Corporaties moeten breed leren denken**: denken in wonen, zorg, welzijn, educatie en ruimte/groen/veiligheid. Vanuit al deze perspectieven moeten we kijken en handelen. Breder kijken dan alleen de stenen en de huurcontracten.
- **Maatschappelijke partners in de wijk moeten elkaar verstaan en waarderen** Zij moeten samenwerken op basis van een gemeenschappelijk belang: de woonomgeving. Wijkteam: herkenbaarheid in de wijk, aanspreekpunt zijn en tonen.
- **Wat vooral van belang is het nemen van de regie**. Regie voor het proces en het bereiken van de resultaten van dat proces. Wees duidelijk in het aangeven wat mogelijk is en hoe je dat wilt ondersteunen.
- **Niet te ingewikkeld doen of maken**, maar vooral aan de slag gaan en resultaten bereiken.

Bijlage 2: Mogelijke oplossingsrichtingen per ambitie

1. **Bewoners nemen de verantwoordelijk voor de leefbaarheid van de straat, buurt, wijk en lossen de problemen met elkaar op**

De volgende oplossingsrichtingen zijn mogelijk om deze ambitie te realiseren:

- a. Buurtbeheer
- b. Wijkpolitie
- c. Groenploegen
- d. Cleanteam
- e. Stadsetiquette
- f. Veiligheidsanalyse
- g. Goed bereikbaar meldpunt voor problemen/klachten
- h. Ondersteuning bij en snelle aanpak van problemen en klachten
- i. Snelle afhandeling van klachten en aanpak van problemen/knelpunten
- j. Signalering via kindgerichte voorzieningen, (als: centrum voor jeugd en gezin, kinderopvang, scholen, voor- en naschoolse opvang, ouderkamer)
- k. Kans/jeugdhulpteam
- l. Buurtbemiddeling
- m. Stimuleren ouderbetrokkenheid
- n. Vindplaatsen
- o. Geluksbudget
- p. Controle op naleving van regels/afspraken en sanctiemogelijkheden, milieucontrole
- q. Infobulletin
- r. Oversteekvoorzieningen
- s. (Verlichte) fietsroutes
- t. Parkeervoorzieningen
- u. Gedragsverandering

2. **Burgers voelen zich op elkaar betrokken en hebben aandacht voor elkaar en ondersteunen/helpen elkaar**

De volgende oplossingsrichtingen zijn mogelijk om deze ambitie te realiseren:

- a. Straatversiering
- b. Spelactiviteiten, etc.
- c. Buurtkamers/buurtgesprekken
- d. Winkels als ontmoetingspunt
- e. Vakantieweken
- f. Wijkfeesten, als Rembrandt Fiësta
- g. Klussenbedrijf
- h. Straatontbijt
- i. Buurtrestaurant/gezamenlijke maaltijden
- j. Smaak en kooklessen
- k. Spelvoorzieningen (bv. jeu de boules veld)
- l. Wijkwebsite
- m. Nieuwsbrief
- n. Gedragsverandering
- o. ?

3. **Iedereen is maatschappelijk actief**

De volgende oplossingsrichtingen zijn mogelijk om deze ambitie te realiseren:

- a. Actieve bemiddeling naar werk of maatschappelijke activering
- b. Gerichtte ondersteuning
- c. Mogelijkheden in de wijk om actief te zijn: buurtbeheer, wijkeconomie, eigen bedrijfjes
- d. Scoren op school en arbeidsmarkt
- e. Revitalisering bedrijventerreinen
- f. ?

4. Iedereen kan net zo lang in de wijk wonen als men wil

De volgende oplossingsrichtingen zijn mogelijk om deze ambitie te realiseren:

- a. Levensloopbestendige woningen
- b. Gevarieerd woningbestand
- c. Zorgvoorzieningen, zoals apotheek, huisarts, fysiotherapeut, woonzorgzones, bank/postagentschap
- d. Aan huis bezorging
- e. Bestellen via email/website
- f. Voldoende winkels voor eerste levensonderhoud
- g. Basisscholen (Brede Buurtschool)
- h. Klussendienst
- i. Servicepunt gemeente
- j. Mantelzorg
- k. ?

5. Iedereen kan zich in de wijk ontspannen/vermaken

De volgende oplossingsrichtingen zijn mogelijk om deze ambitie te realiseren:

- a. Voldoende groen
- b. Speelmogelijkheden voor kleine kinderen
- c. Kinderboerderij
- d. Multifunctionele sportveldjes
- e. Sportmogelijkheden; bv. voetbalclinics
- f. Sportbuurtwerk
- g. Activiteiten voor alle leeftijden
- h. Wijk/buurtcentrum
- i. Ruimtes in kerken/scholen
- j. Buurtkamer
- k. Jeu de boules veld
- l. ?